

Odešla noblesní dáma Zdeňka Mašínová (92)

11.6.2026 - Martin Vacek | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

(11. 6. 2026) - Zemřela Zdeňka Mašínová. Dcera odbojáře Josefa Mašína a sestra hlavních členů odbojové skupiny bratří Mašíků. Dožila se 92 let. Nebyla to ale „jen“ dcera a mladší sestra, ale silná žena, která prožila celý svůj život podle zásady, že zlu je nutné se postavit.

Zdeňka Mašínová se narodila 7. listopadu 1933 v Praze jako nejmladší ze tří dětí majora a bývalého ruského legionáře Josefa Mašína a jeho manželky Zdeny. Matka pracovala ve firmě svého otce jako geometr. Otec, který odešel po nacistické okupaci Československa do ilegality (byl jedním ze zakládajících členů tajné vojenské odbojové organizace Obrana národa a v jejím rámci známé zpravodajské skupiny Tři králové spolu s J. Balabánem a V. Morávkem), vídala pouze při občasných tajných nočních návratech. Pplk. Josef Mašík byl nakonec v květnu 1941 gestapem dopaden a v červnu následujícího roku na kobyliště střešní popraven. Rodina byla přinucena opustit Prahu a odstěhovat se do Poděbrad. Během války byla vězněna i Zdenina matka a strýc, štábní kapitán Ctibor Novák.

„Ona sama se na odbojové činnosti svých bratrů nepodílela, pouze tušila, že se v ní angažují.“

Od mládí trpěla Zdena vrozenou chorobou dolních končetin – značnou část dětství proto strávila na různých klinikách. V roce 1946, jako třináctiletá, odešla za babičkou Emmou do Jeseníku, kde její strýc organizoval odsun Němců. Matka zůstala s bratry Ctiradem a Josefem v Poděbradech. V Jeseníku pokračovala ve studiu na místním reálném gymnáziu. Po nástupu komunistů byl její rodině zabaven téměř veškerý majetek a začátkem 50. let musela celá rodina opustit Poděbrady a přestěhovat se do polorozbořeného objektu v obci Činěves. V letech 1951 až 1953 vystudovala Zdeňka Vyšší zdravotnickou školu v Olomouci a v létě 1953 nastoupila jako laborantka na zdejší krajské hygienické stanici. V té době již byli její bratři plně zapojeni do protikomunistického odboje. Ona sama se na odbojové činnosti svých bratrů nepodílela, pouze tušila, že se v ní angažují – během roku 1953 ji několikrát navštívili a sušili si u ní i hořáky, které použili při zapalování stohů slámy na Prostějovsku.

Na podzim roku 1953 utekli oba bratři za známých okolností na Západ. Dne 26. listopadu 1953 byla Zdeňka Mašínová zatčena v Olomouci a následujících několik měsíců strávila na samotce ve věznicích v Olomouci a Praze-Ruzyni. Denně byla podrobována výslechům. Zatčení byli i její nejbližší – matka a strýc. Na jaře 1954 ji sice propustili na svobodu, ale Státní bezpečnost ji i nadále bedlivě sledovala (často i prostřednictvím agentů z řad nejbližších přátel). Matku mezitím komunisté odsoudili za spoluúčast na zločinném spiknutí proti republice k 25 letům odnětí svobody a strýce dokonce k trestu smrti. V roce 1955 byl Ctibor Novák popraven a v roce 1956 zemřela ve vězení i těžce nemocná matka Zdena Mašínová. Za celou dobu jejího věznění ji mohla dcera navštívit pouze dvakrát, a to ještě za velmi zpřísněných podmínek.

I v následujících letech byla Zdeňka Mašínová komunistickým režimem neustále perzekvována. V roce 1957 se přestěhovala z Olomouce do Prahy, kde mohla pracovat pouze jako myčka laboratorního skla v laboratořích pražských poliklinik. S bratry udržovala řadu let kontakt především prostřednictvím pošty. V březnu 1969 se jí podařilo odjet na zájezd do tehdejší NDR. Součástí zájezdu byla i krátká zastávka v Dánsku, kde se po šestnácti letech osobně setkala s bratrem Josefem. I přes možnost emigrace se vrátila zpět do Československa. Už kvůli své nemocné babičce a také kvůli Rudolfu Martinovi, za kterého se v roce 1973 provdala. V 80. letech pak spolu žili v

Konstantinových Lázních v západních Čechách.

„Za své postoje obdržela v roce 2023 z rukou prezidenta republiky Řád Tomáše Garrigua Masaryka.“

Po roce 1989 se Zdeňka Mašínová věnovala bádání v archivech, v roce 1994 pak dosáhla plné rehabilitace své matky a strýce. Za své postoje obdržela také v roce 2023 z rukou prezidenta republiky Řád Tomáše Garrigua Masaryka (snímek vpravo). Už v roce 2015 ji *Cenou Václava Bendy* ocenil i **Ústav pro studium totalitních režimů** (snímek vlevo). V roce 2017 iniciovala vznik Památníku tří odbojů v Lošanech, na místě rodného statku její otce, který také v srpnu 2022 slavnostně otevřela. Zemřela 10. června 2026 v Olomouci.

V památce na paní Mašínovou připojujeme pásmo rozhovorů, které poskytla **Ústavu pro studium totalitních režimů** v rámci vzdělávacího projektu Paměť a dějiny totalitních režimů v roce 2010.

PŘIPRAVIL: **MARTIN VACEK**

FOTO: **ÚSTR / Přemysl Fialka a ÚSTR / Martin Vacek a Kancelář prezidenta republiky**

<https://www.ustrcr.cz/101598>